

Vyhodnocení průběhu počasí v roce 2006 ve vztahu k výskytu chorob révy vinné

Ing. Václava Spáčilová
Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s.r.o.

Průběh počasí v roce 2006 byl hodnocen na lokalitě Dolní Dunajovice, okres Mikulov. Rok 2006 byl započat velmi tuhou zimou. Teploty v měsících lednu a únoru klesly na hodnoty hluboce pod dlouhodobým normálem. Silné mrazy dělaly starosti vinařům – obavy o vymrzání oček byly reálné. Dlouhotrvající sněhová pokrývka způsobila boj vyhladovělé zvěře o přežití před smrtí hladem. Keře poškozené okusem nebyly výjimkou. Měsíc březen byl stále teplotně pod dlouhodobým normálem. V dubnu došlo k oteplení, teploty se pohybovaly v hodnotách dlouhodobých normálů až slabě nadnormální. Měsíce květen a červen nebyly teplotně výrazně odlišné od dlouhodobých normálů. Od poslední dekády června až do počátku srpna nastalo velmi teplé období, kdy se hodnoty denních maxim pohybovaly mezi 34°C–37°C, nezářka dosahovaly i vyšších hodnot. Po tomto velmi teplém období následovalo „ochlazení“ na teploty blízké se dlouhodobým normálem. Září a říjen byly celkově teplotně nadnormální.

Co se týče srážek, byla první polovina roku srážkově bohatá. Leden, únor byly měsíce s úhrnem srážek vyšším než vykazují dlouhodobé normály. Stejně tak březen a první dekáda dubna. V dalším období se střídaly období „sucha“ s obdobími s vysokými úhrny srážek v krátkém časovém období (1–2 dny) – srážky v poslední dekádě května, první dekádě června, třetí dekádě června, druhé dekádě července. V průběhu celého měsíce srpna docházelo téměř k denním a nezářka vydatným srážkám. Měsíce září a říjen byly měsíce s extrémně nízkým úhrnem srážek.

Plíseň révová – *Plasmopara viticola*

Plíseň révová v loňském roce způsobila všem pěstitelům značné problémy. Patogen napadá listy, květy i plody. Na listech se objevují olejové skvrny, na spodní straně skvrn jsou patrné husté bílé povlaky sporangioforů. Postižená místa usychají a silně napadené listy předčasně opadávají. Nejvíce náchylné k infekci jsou květy a bobule do velikosti 2,5 mm. Při napadení květů dochází k jejich hnědnutí a zasychání, při napadení bobulí se napadené bobule zabarvují šedohnědě, postižená pletiva se propadají a bobule zasychají.

Pro šíření patogena musí být splněny následující podmínky: – zralost oospor – ta je vyjádřena sumou efektivních teplot. Ke zralosti oospor dochází nejčastěji v průběhu května. Druhou podmínkou je přítomnost oospor v lokalitě. Pokud došlo ke zralosti oospor, dochází k infekci pokaždé, kdy jsou splněny podmínky pro infekci: průměrná teplota 13°C (minimální teplota 8°C) a minimálně 10 mm srážek během 24 hodin. Pro vyhodnocení infekčního tlaku na dané lokalitě byl použit prognostický program Galati vitis, který vyhodnotí infekční tlak na základě informací o počasí (průměrné teploty a srážky), ošetření předcházejícího týdne a předpokládané fenofáze révy aktuálního týdne. Program také zohledňuje citlivost odrůd vůči infekci.

Hodnocení vývoje chorob révy vinné bylo prováděno na lokalitě Dolní Dunajovice, okres Mikulov. Teplotní suma potřebná pro zralost oospor zde byla dosažena asi ve druhé polovině měsíce května. Podmínky pro primární infekci byly splněny

v posledním týdnu května. Následující dva týdny docházelo opakovaně k primárním infekcím. V závislosti na splnění podmínek pro primární infekci by měly být sledovány 4–10 dní po splnění podmínek první výskytu onemocnění na rizikových lokalitách (uzavřené lokality, náchylné odrůdy). K prvním projevům choroby docházelo u náchylných odrůd už od konce června. Jednalo se zejména o napadení listů, napadení květů nebylo tak časté. První sekundární infekce proběhly asi ve třetím týdnu v červenci a následovaly v druhém týdnu srpna. Ve větší míře došlo k poškození hroznů s velikostí bobulí 2,5 mm. Na nedokonale ošetřených variantách docházelo k pozdním napadení hroznů přes třapinu a stopečky bobulí a usychání jak části tak i celých hroznů. Projevy pozdního napadení hroznů byly výrazněji pozvolnější než u napadených listů a květů, následky byly o to horší. Škody způsobené infekcí se projevily především u náchylných odrůd a na rizikových lokalitách a byly hospodářsky významné. Vývoj a průběh infekcí a další šíření na listech a hroznech bylo podmíněno lokálními dešťovými srážkami a také polohou vinice.

Plíseň šedá – *Botrytis cinerea*

Patogen se vyskytuje na všech částech révy vinné. Nejčastěji napadá hrozny v období zaměkání. Při vhodných podmínkách k šíření napadá také květy a mladé hrozny, které vadnou a zasychají. V našich podmínkách je napadení v průběhu kvetení ojedinělým jevem.

Optimální podmínky pro šíření patogena jsou za deštivého počasí a vyšší relativní vlhkosti, teplota od 0,5°C–30°C s optimem v rozsahu 20–22°C. Nejvíce dochází k infekcím při ovlhčení.

Radost vinařů

V době kvetení, které probíhalo asi od druhé poloviny června, bylo na lokalitě v Dolních Dunajovicích počasí suché – úhrn srážek téměř nulový po celé období kvetení – nenastaly vhodné podmínky pro šíření choroby. V době uzavírání hroznů, které probíhalo na dané lokalitě asi od poslední dekády

července, se obvykle provádí preventivní ošetření náchylných odrůd. Počasí bylo suché, úhrn srážek v tomto období byl minimální. V období zaměkání, které na lokalitě v Dolních Dunajovicích probíhalo asi od poloviny srpna v závislosti na odrůdě, byla vysoká vnímavost révy k napadení houbou. Bohužel v tomto období docházelo na dané lokalitě k téměř každodenním srážkám, což mělo podstatný vliv na rozvoj choroby. K napadení hroznů docházelo lokálně zejména u náchylných odrůd.

Zárodky soukvětí jsou plně rozvinuté

Napadení hroznu – Plíseň révová

Padlí révové – *Uncinula necator*

Problémy vyvolané padlím trápily pěstitele v minulém roce v menší míře než v výše uvedených chorobách. Padlí révové napadá všechny zelené části keře. Napadené části jsou pokryty bílým myceliem. Důsledkem poškození pletiv dochází k jejich šedavému zbarvení, zpomalení růstu a deformacím. Napadená květenství sprchávají, mladé bobule zasychají, větší praskají a dochází ke znehodnocení hroznů.

Patogen se šíří při teplotách 6–35°C, teplotní optimum je v rozsahu 26–28°C. Rychlost vývoje choroby je ovlivněna zejména teplotou. Optimalizace teploty jeho vývoje podstatně urychluje. Pro šíření choroby je také velmi podstatným faktorem vysoká vzdušná vlhkost podporovaná častými rosami, mlhami či přeháňkami. Trvalý déšť a nižší teploty jeho šíření omezuje.

Primární napadení letorostů bylo omezeno velmi studenou zimou, kdy zřejmě došlo k poškození mycelia přezimujícího v pupenech. K významnějšímu šíření sekundární infekce padlí docházelo zejména od prvního červencového týdne až do prvního srpnového týdne.

Sluníčko dává hroznům na cukernatosti

Plíseň révová na listu

*Napadení hroznu – *Botrytis cinerea*
(Použité fotografie: autorka)*